

Millainen on nykypäivän verkkotentti – kokeiluja ja kokemuksia

TEKSTI | Camilla Kåla, Irma Mänty, Pirjo Tiirikainen

Jaamme tässä artikkelissa kokemuksiamme verkkotenttien toteutuksesta helpottaaksemme opettajien työtä. Koronaepidemian aikana tänä keväänä kaikissa opinnoissa tentit on jouduttu toteuttamaan verkossa, koska kokoontumisrajoitteiden takia tenttien valvontaa ei ole voitu järjestää kampuksilla. Verkkotutkinnoissa ja monimuoto-opinnoissa verkkotentit ovat olleet yleisiä jo pitkään, mutta korona-ajan hyväksi havaitut kokemukset tulevat jatkossa muuttamaan tenttimisen tapoja kaikissa koulutusmuodoissa.

Näin järjestät verkkotentin

Opiskelijan osaamista voidaan mitata eri tavoilla riippuen opintojakson tavoitteista ja sisällöistä. Osaaminen voidaan osoittaa mm. kirjallisella tai suullisella tentillä. Verkkotentti (Kuvio 1) voi olla **yksilö- ja/tai ryhmätentti** ja se järjestetään Laureassa yleensä oppimisalustan (Canvas, aiemmin Optima) avulla. Verkkotentti voi sisältää essee- ja monivalintatehtäviä, suullisen esityksen tai esimerkiksi videointitehtävän. Tentti **ajastetaan** joko niin, että kaikki opiskelijat tekevät tentin samaan aikaan tai opiskelija suorittaa tentin itse valitsemanaan ajankohtana. Jälkimmäinen tapa on opiskelijalle joustavampi, mutta tenttiä laadittaessa on huomioitava, että tenttikysymysten mahdollinen leviäminen opiskelijoiden keskuudessa ei saa tuottaa myöhemmin tentin suorittaville opiskelijoille etua.

Kuvio 1. Verkkotentin toteuttaminen (Kuva: Irma Mäntä)

Kaikki verkkotentit eivät tarvitse **valvontaa**, vaan usein riittää opettajan ja opiskelijan välinen luottamus siihen, että opiskelija tekee tentin opettajan antamien ohjeiden mukaisesti. Valvomattomassa tentissä opiskelijoilla on mahdollisuus hyödyntää muita henkilöitä ja aineistoja. Kun vastaaminen edellyttää opiskelijalta todellista osaamista eli opittujen asioiden soveltamista ja tentissä on aikapainetta, huijaamiseen ei kuitenkaan jää aikaa. Myös plagiaatintunnistusohjelman käyttö tentin yhteydessä vähentää kopiointiriskiä.

Laurean opettajat ovat valvoneet tenttejä Zoom- ja Teams – videoyhteydellä. Opiskelijat kirjautuvat jompaankumpaan verkkokokousalustaan ja avaavat videokameransa. Sitten he kirjautuvat oppimisalustalle ja avaavat siellä tentin. Tenttiin on yleensä vastattu digitaalisesti, mutta joissakin tenteissä opiskelijat kirjoittavat käsin paperille, ottavat valokuvan vastauksesta ja tallentavat valokuvan tenttiin. Esimerkiksi kieliohjelmissa digityökalujen oikolukuohjelmat ohjaavat liikaa opiskelijoiden vastauksia. Mikäli opiskelija ei ole halunnut osallistua kameravalvottuun tenttiin, hänelle on tarjottu mahdollisuus tentin tekemiseen kampuksella opettajan järjestämänä ajankohtana koronarajoitteiden päätyttyä. Kampuksella toteutetun tentin pitää olla tasavertainen verkkotentin kanssa.

Opiskelijan henkilöllisyys tulee **tunnistaa** verkkotentissä luotettavasti, jotta osaamisen

näyttö olisi aitoa. Usein kuitenkin riittää, että opiskelija kirjautuu oppilaitoksen antamalla tunnuksella oppimisalustalle ja tekee tentin. Opettajan valvomisessa verkkotenteissä olemme käyttäneet vahvempaa tunnistautumista siten, että opiskelija näyttää ennen tentin alkua kuvallisen henkilökorttinsa opettajalle kahden kesken Zoomin pienryhmähuoneessa. Kun opiskelijaryhmissä on paljon opiskelijoita tai opettaja opettaa ryhmälle vain yhden opintojakson, opettaja ei tunne kaikkia opiskelijoita ulkonäön perusteella. Henkilökorttia ei saa pyytää näyttämään videoyhteydessä, jossa on muita opiskelijoita läsnä.

Tentin **arviointi** voi olla numeraalista, kirjallista tai suullista. Se voidaan antaa välittömästi tenttitilaisuudessa tai arviointi- ja palauteprosessin jälkeen. Arviointi voi olla opettajan antamaa, automaattista, vertaisarvioitua, itsearviointia tai yhdistelmä näistä.

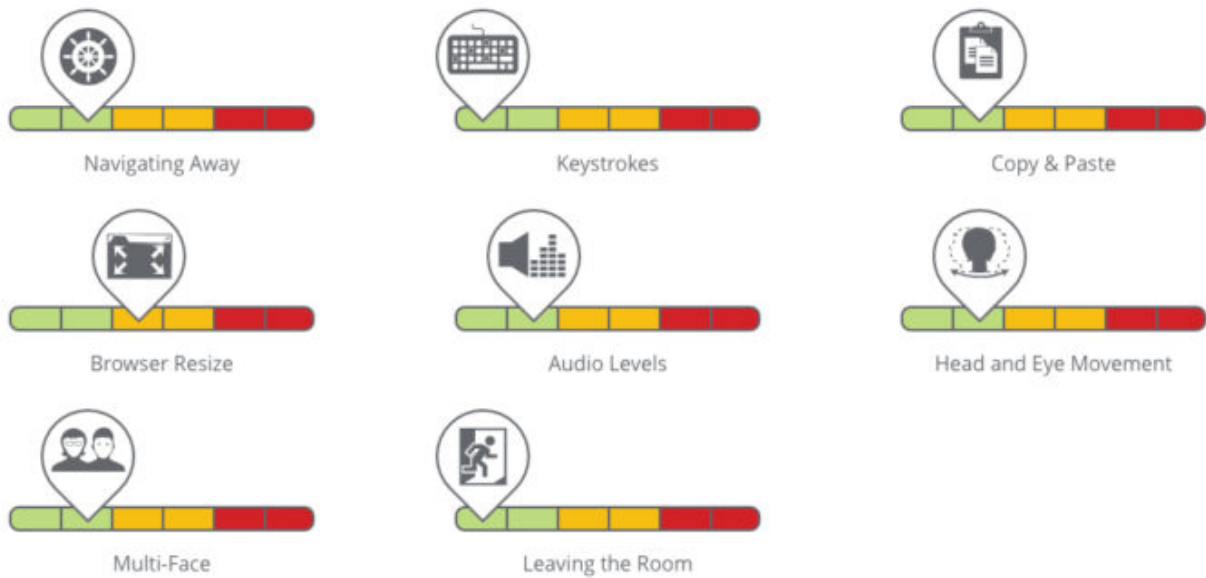
Oppimisalustalla opettajan kannattaa hyödyntää mallivastauksia ja arviointitaulukkoja. Canvasissa arviointitaulukot, rubriikit, helpottavat opettajan työtä ja tekevät arvioinnin läpinäkyväksi. Arviointitaulukon avulla opiskelijat näkevät arviointikriteerit tentin yhteydessä. Canvasissa arviointityökaluihin kuuluvat annotointi, kommentointi ja videopalautemahdollisuudet.

Kokeilussa teknisesti valvottu verkkotentti

Uusimpana kokeiluna pilotoimme ruotsin ja englannin kieliopinnoissa kevään aikana Canvas-alustalla Proctorio-verkkotenttiä, jossa opiskelijan tunnistaminen ja valvonta suoritettiin teknisesti ilman opettajan läsnäoloa. Esimerkiksi ammattikorkeakoulututkintoon kuuluva pakollinen ruotsin kielen osaaminen edellyttää varmaa henkilön tunnistamista ja se on ollut poikkeusoloissa haasteellista.

Opettaja laati Canvasiin verkkotentit, joissa oli essee- ja monivalintatehtäviä, ja määritteli mitä opiskelijan toimintaa valvottiin sekä millä tarkkuudella. Proctorio valvoi tentin aikana opiskelijoiden tietokoneen näyttöä, internet-liikennettä, kamerakuvaa ja huoneen ääniä. Ohjelma rekisteröi mm. epätavallisen näppäimistön ja hiiren käytön, pään liikkeet ja katseen suunnan.

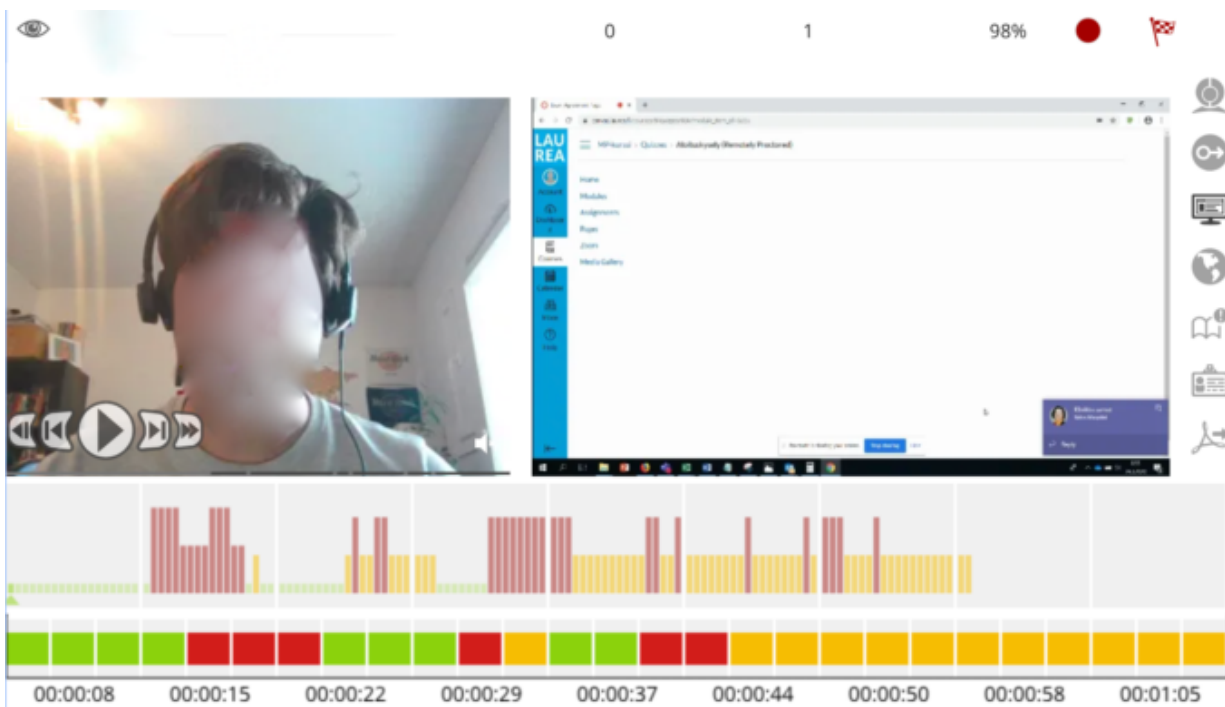
Tentin normaalin arvioinnin lisäksi opettajalla oli pääsy Proctorion valvontaraporttiin. Raportista näkyi opiskelijakohtainen lista, jossa värikoodeilla vihreä-keltainen-punainen ja prosenttiluvuilla ilmaistiin epäilyttävän toiminnan taso. Vihreä väri tarkoitti, että vilppiepäilyä ei ole. Keltainen ilmaisi mahdollista epäilyä ja punainen tarkoitti, että jotakin epäilyttävää toimintaa on ollut. Kun opettaja kävi läpi valvontaraporttia, hän voi vielä säätää alla olevan kuvan (Kuvio 2) mukaisesti, millä tarkkuudella jotakin toimintaa esimerkiksi ulkopuolisten äänten vaikutusta tarkkaillaan raportissa.

Kuvio 2. Proctorion tarkkailun säätäminen (Kuva: Irma Mänty)

Valvontaraportista (Kuvio 3) oli helposti nähtävissä kunkin opiskelijan kohdalla videokuva opiskelijasta ja hänen näytöstään. Alapalkissa ilmaistiin värikoodilla mahdolliset epäilyttävät toiminnot ja palkissa voi siirtyä halumaansa kohtaan. Tentin aikaiset taustaäännet tallentuivat myös. Visuaalisen raportin alla oli lisäksi eritelty kirjallisesti valittujen asetusten mukaisesti, onko ollut epäilyttävää toimintaa. Opiskelijoille oli etukäteen kerrottu, mitä asioita Proctorio valvoo.

Opettajan tehtäväksi jäi käydä läpi valvontaraportti ja päättää mahdollisista jatkotoimista, mikäli tenttivilppiä oli syytä epäillä. Käytännössä opettaja yleensä katsoo punaisella värillä merkityt opiskelijat. Proctorion pilotoinnin aikana tarkistimme valvontaraporteista myös keltaiset merkinnät, jotta saimme käsityksen, minkälaisia merkintöjä opiskelijoiden toiminta aiheuttaa.

Kuvio 3. Proctorion valvontaraportti (Kuva: Irma Mänty)

Hyvä valmistelu ennaltaehkäisee ongelmia

Opettajalla on aina kokonaisvastuu tentin suunnittelusta ja toteuttamisesta. Verkkotentin valmistelu ja ajastus Canvasiin tai Optimaan vaativat hieman enemmän aikaa, kuin kampustentin valmistelu. Toisaalta aikaa säästyy, jos opettajan ei tarvitse valvoa tenttiä. Proctorio-pilotissa opettajalta kului aikaa valvontaraportin tarkastukseen max. puoli tuntia, mutta silloin hän kävi läpi kaikki punaisella ja keltaisella hälyttävät merkinnät ja tutustui säätöihin. Jatkossa tarkastus on nopeaa. Myös arviointi sujuu digityövälineillä nopeammin kuin paperitenteissä. Luku- ja kirjoittamisen vaikeudet pystytään helposti huomioimaan Canvasin tenttityökaluilla.

Yhtä tärkeitä kun selkeät ja yksiselitteiset tenttikysymykset ovat myös yksityiskohtaiset ohjeet opiskelijoille. Hyvät ohjeet ovat erityisen tärkeitä silloin, kun opiskelija saa tehdä tentin haluamanaan ajankohtana, tentissä on videointitehtäviä, tai tenttiä valvotaan teknisellä ohjelmalla. Opiskelijoiden antaman palautteen mukaan valvottu verkkotentti tuntui heistä jännittävältä uudelta asialta. Opettajan kannattaakin tukea opiskelijoita tenttiin valmistautumisessa ja käydä etukäteen läpi tentin kulkua jännityksen vähentämiseksi. Opiskelijaa täytyy informoida tarkasti laitteistovaatimuksista, valvonnasta ja tietojen tallentamisesta.

Uusia tenttikäytänteitä kokeiltaessa on syytä tehdä yhteistyötä tietoturvaan ja tietosuojaan perehtyneiden asiantuntijoiden kanssa. Proctorio-pilotista kävimme keskustelua myös opiskelijajärjestön, Laureamkon kanssa. Pilotissa annoimme opiskelijoille ennen tenttiä seuraavat tiedot:

- perustelut valvonnan käytöstä,
- tarkat tiedot järjestelmän toiminnasta ja tietoturvasta,
- tutkintosäännön mukaiset tiedot tenttivilpin käsittelystä,
- tiedot teknisen tuen kanavista, sekä
- tietoa arvioinnin toteuttamisesta.

Osa opiskelijoista on kieltäytynyt videovalvotuista verkkotenteistä epäillen verkkopalvelujen (Zoom, Teams, Proctorio) olevan riski heidän yksityisyydelleen ja/tai tietoturvalle. Näille opiskelijoille opettaja on tarjonnut mahdollisuuden tenttiä kampuksella koronarajoitusten päätyttyä. Joillakin opiskelijoilla on ollut teknisiä ongelmia verkkotentin suorittamisessa. Nämä tietokoneeseen, selaimen tai nettiyhteyteen liittyvät ongelmat on selvitetty it-tuen kanssa. Tentin uusimisesta tai hylkäämisestä päättää kuitenkin aina opettaja.

Myös opettajat ovat kokeneet valvotut verkkotentit jännittävänä uutena toimintana. Opettajat ovat kuitenkin kokeneet helpotuksena, kun Proctorio-tentissä on pystytty luotettavasti tunnistamaan opiskelija ja todentamaan opiskelijan osaaminen. Isojen ryhmien valvonta Zoomissa tai Teamissa on ollut työlästä ja osittain kömpelöä. Vaikka mikään tekniikka ei ole täydellistä, opettajat kokevat erilaisten verkkotenttien aidosti tukevan opintojen edistymistä, kun tenttimisen ei tarvitse olla aikaan ja paikkaan sidottua.

Kieliopinnoissa teknisesti valvottuja tenttejä haluttaisiin jatkaa erityisesti verkkotutkinnoissa ja verkkokursseilla.

Lähteet:

- Laurea-ammattikorkeakoulun tutkintosääntö
- Proctorio <https://proctorio.com> Viitattu 27.5.2020

URN <http://urn.fi/URN:NBN:fi-fe2020060340293>

Camilla Kåla

camilla.kala(at)laurea.fi

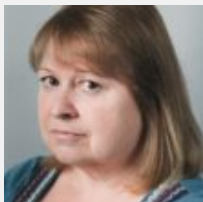
lehtori

Irma Mänty

irma.manty(at)laurea.fi

kehityspäällikkö

Pirjo Tiirikainen

pirjo.tiirikainen(at)laurea.fi

lehtori

tentti

valvonta

verkkotentti

WEB FONTS BY
fonts.com